

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

3 grudnia 2024

nr 95 (LXXIX)

cena: 17 Kč

WIADOMOŚCI
ADWENTOWE NIWY
PEŁNE MUZYKI
I NADZIEI STR. 2-3

REGION
92 POWODY,
BY RUSZYĆ W GÓRY
STR. 4

SPORT
RINGO
CIĄGLE ŻYWE
STR. 7

Chaos na torach

PROBLEM: Trwają prace związane z remontem stacji kolejowej w Hawierzowie oraz przyległego odcinka linii kolejowej. W niektóre dni zamiast pociągów kursują autobusy zastępcze. Nie zawsze bezproblemowo, o czym przekonały się na własnej skórze dziennikarka „Głosu” oraz członkini PTTŚ „Beskid Śląski”.

• W poniedziałek pociągi z Czeskiego Cieszyna w kierunku Hawierzowa i Ostrawy rozpoczynały i kończyły kursy w Olbrachcicach. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Danuta Chlup

Wczoraj miałam zamiar pojechać do Czeskiego Cieszyna pociągiem osobowym odjeżdżającym z Suchej Górnej o godz. 8.01. Na stronie internetowej Kolei Czeskich znalazłam informację, że część trasy (z Ostrawy-Bartowic do Olbrachcic) obsługuje autobusowy transport zastępczy. Udałam się na przystanek w

Sucej Górnej. Autobus przyjechał z ok. 10-minutowym opóźnieniem. Na moje pytanie, czy w tej sytuacji pociąg w Olbrachcicach będzie czekał na podróżnych, kierowca niezbyt uprzejmie odpowiedział, że o to powinienem pytać Koleje Czeskie, on tylko kieruje autobusem.

W momencie, gdy autobus zatrzymał się przy dworcu w Olbrachcicach i wysiadło z niego troje podróżnych, pociąg do Czeskiego Cieszyna stał już na peronie gotowy do odjazdu. Umknął nam dosłownie sprzed nosa. Zawiadowca próbował go (machaniem) zatrzymać, ale było za

późno. Następny skład miał jechać za godzinę.

Tej sytuacji bez trudu dało się uniknąć. Wystarczyło, aby trzy osoby wzięły do ręki komórki i wymieniły się informacjami. Kierowca spóźnionego autobusu, zawiadowca stacji oraz kierownik pociągu powinni być w kontakcie. Wszystkim trzem miałyby zależeć na dotarciu podróżnych do celu. Autobus i pociąg obsługiwały przecież jedno (w normalnych warunkach bezpośrednio) połączenie.

—————
Ciąg dalszy na str. 2

• Ewa Farna podczas gali Czeskiego Słowika. Fot. mat. prasowe Ewa Farna Management

Ewa Farna znów najlepsza!

Wpraskim Forum Karlin rozdano w piątkowy wieczór tradycyjne statuetki w plebiscycie Czeski Słowik. Podobnie jak rok temu, również tym razem wyróżnienie dla najlepszej piosenkarki trafiło w ręce Ewy Farniej. Pochodząca z Wędrzyni artystka pokonała Lucię Bilą i Monikę Absolonową.

– Dziękuję z całego serca za wsparcie, dziękuję mojej grupie, mojej muzycznej drużynie – stwierdziła na gorąco Farna. Jednocze-

śnie piosenkarka zaprosiła widzów na swoje najbliższe koncerty. W naszym regionie Ewa Farna prezentuje się 13 grudnia we Frydku-Mistku, na dużym koncercie w hali Polarka. Tamtejszy obiekt, w którym na co dzień swoje mecze rozgrywają hokeiści pierwszoligowego Frydka-Mistka, świętuje w tym roku dziesiąte urodziny.

– Cieszę się, że zagram właśnie we Frydku-Mistku, w moim regionie, przed wiernymi fanami – zdradziła piosenkarka w krótkim multimedialnym zaproszeniu. **(jb)**

Serdecznie zapraszamy na pierwsze wspólne obrady Rady Przedstawicieli Kongresu Polaków w Republice Czeskiej oraz Konwentu Prezesów Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, które odbędą się 10 grudnia 2024 r. o godzinie 16.30 w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie.

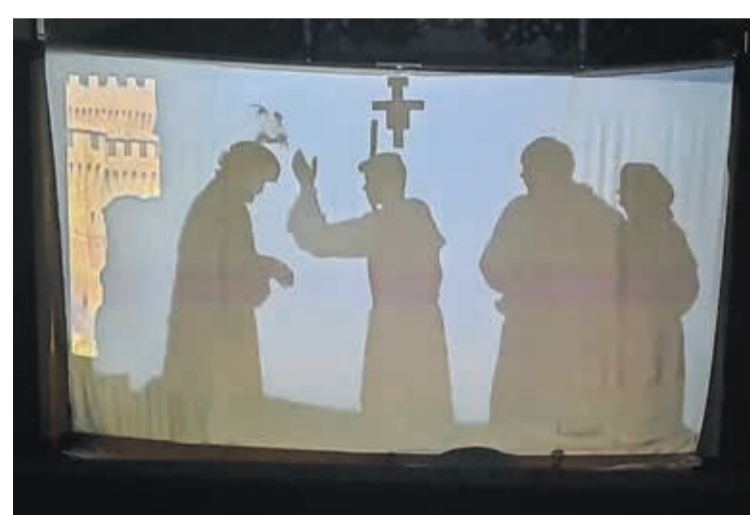
CYTAT NA DZIS

Donald Tusk
premier RP

Ukraina nie będzie blokowała ekshumacji ofiar rzezi wołyńskiej. Nasi ministrowie przystępują do pracy nad konkretnymi. Mam nadzieję, że tym razem nie będzie już żadnych przeszkód. To klucz do pełnego pojednania naszych narodów, tak potrzebnego w tym dramatycznym momencie naszej wspólnej historii.

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

Na koniec roku liturgicznego siostry elżbietanki z Jabłonkowa corocznie organizują teatr cieni. W tym roku było to przedstawienie na temat faktu otrzymania stygmatów przez św. Franciszka z Asyżu. Odbłyło się w piątkowy wieczór w ich klasztorze. (endy) Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Chaos na torach

Dokończenie ze str. 1

O tym, że nie był to odosobniony przypadek, świadczy doświadczenie Wandy Wigłasz, która w sobotę wczesnym popołudniem jechała z Hawierzowa do Gródka na zebranie PPTS „Beskid Śląski”. Tego dnia zastępczy transport autobusowy docierał aż do Czeskiego Cieszyna. W Hawierzowie były to do wyboru dwa autobusy: jeden jechał wcześniej, ale okrzęną trasą, drugi trochę później, omijając przystanki w mniejszych miejscowościach. Oba miały dotrzeć do Czeskiego Cieszyna z odpowiednim wyprzedzeniem, u moźliwi i jacy m przesiadkę do pociągu w kierunku Nawsia.

Wanda Wigłasz wybrała autobus jadący krócej i... spóźniła się. – Autobus przyjechał do Czeskiego Cieszyna spóźniony zaledwie o kilka minut. Spieszylismy się, ale nim dotarliśmy na peron, pociąg odjechał. A mógł przecież te dwie minuty na nas zaczekać. Nikt tego nie koordynował. Następny pociąg odjeżdżał za godzinę. Mieliśmy szczęście, że udało nam się skontaktować ze znajomymi, którzy zabrali nas samochodem – opowiedziała rozgoryczona członkini „Beskidu”.

Na linii kolejowej 321 Opawa-Wschód – Czeski Cieszyn już od marca występują utrudnienia na odcinku Ostrawa-Bartowice – Hawierzów. To skutkuje spóźnieniami powodującymi, że podróżni nie zawsze zdążą się przesiąść do nawiązujących pociągów, na przykład w Ostrawie-Końcyczach. Utrudnienia

Jeżeli autobus zastępuje część połączenia kolejowego, pociąg powinien na niego czekać, nawet jeżeli autobus jest spóźniony

Vanda Rajnochowa, rzeczniczka Kolei Czeskich

powinny się zakończyć w połowie grudnia. Autobusowy transport zastępczy obsługuje od wczoraj do 13 bm. także linię kolejową 271 Przerów – Bogumin na odcinku pomiędzy Ostrawą Główną a Boguminem oraz 272 Bogumin – Warszawa między Boguminem a Chałupkami. Powodem są naprawy i konserwacja przewodów trakcyjnych. (dc)

DZIŚ...

3

grudnia 2024

Imieniny obchodzą: Franciszek, Ksawery
Wschód słońca: 7.23
Zachód słońca: 15.28
Do końca roku: 28 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Majsterkowicza, Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych
Przysłowie: „Kiedy grzmi na lód, będzie głód”

JUTRO...

4

grudnia 2024

Imieniny obchodzą: Barbara, Krystian
Wschód słońca: 7.24
Zachód słońca: 15.27
Do końca roku: 27 dni
(Nie)typowe święta: Barbórka, Dzień Górnika
Przysłowie: „Gdy w Barbarę pada – zima ostrą się zapowiada”

POJUTRZE...

5

grudnia 2024

Imieniny obchodzą: Kryspina, Saba
Wschód słońca: 7.26
Zachód słońca: 15.27
Do końca roku: 26 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Głęby
Przysłowie: „Piąty grudzień stycznia czyni znaki, szósty grudzień luty przepowiada, siódmy grudzień o marcu gada”

POGODA

wtorek

dzień: 4 do 6°C
noc: 1 do 0°C
wiatr: 2-4 m/s

środa

dzień: 2 do 4°C
noc: 2 do 1°C
wiatr: 1-2 m/s

czwartek

dzień: 0 do 2°C
noc: -1 do -2°C
wiatr: 1-2 m/s

Adwentowe Niwy pełne muzyki i nadziei

To było wyjątkowe niedzielne popołudnie w Czeskim Cieszynie na otwarcie Adwentu. W kościele ewangelickim Na Niwach zabrzmiały świąteczne pieśni w wykonaniu Beaty Bednarz, jednej z najbardziej rozpoznawalnych polskich artystek gospel. Wydarzenie było częścią adwentowej tradycji Zboru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburgskiego Wyznania w Czeskim Cieszynie. Dzięki wpływowi z koncertu możliwy będzie remont domu zborowego.

Szymon Brandys

Podczas koncertu Beata Bednarz, przy akompaniamencie pianistki Doroty Zaziąbło, zaprezentowała repertuar z płyty „Świątecznie” wydanej w 2010

roku. Krążek zawiera zarówno tradycyjne kolędy, jak i współczesne piosenki o tematyce bożonarodzeniowej oraz covery. Utwory takie, jak „Miłość na Święta”, „Białe Święta”, „Święta gozdzina”, „Życzę Ci”, „Tam się rodzi nowy Bóg”, „Mały Wielki Bóg”, „Lulajże Jezuniu”, „Bądź kolędą”, „Cicha noc” oraz „Najlepsze dziś wypełni się” cechuje ciepły, nastrojowy klimat i wspaniałe brzmienia.

Płyta może być idealnym towarzyszem w okresie świątecznym. – Ona napisała się tak trochę poza mną a utwory zbierały się przez kilkanaście nawet lat – wyjaśniała publiczności artystka. Niepowtarzalny głos wokalistki pochodzącej z Bielska-Białej, a także pedagoga Wydziału Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach, już od pierwszych dźwięków otwierającego koncert utworu „Tak jak śnieg” wprowadził publiczność w wyjątkowy, świąteczny nastrój. To kompozycja Kuby Badacha znana z albumu „Święta, święta” wydanego w 2003 roku, na której artysta śpiewa ją razem z Katarzyną Stankiewicz i Mieczysławem Szczecińskim.

Wśród najbardziej rozpoznawalnych podczas niedzielnej imprezy piosenek – dzięki koncertom transmitowanym w przeszłości przez TVP – znalazł się również utwór „Pośpieszcie, o wierni!”. To polska adaptacja tradycyjnej kolędy „Adeste Fideles”,

Beata Bednarz jak zawsze oczarowała publiczność. Fot. SZYMON BRANDYS

znanej również jako „O Come, All Ye Faithful”. – Był to chyba jeden z takich pierwszych programów, który nagraliśmy razem z zespołem TGD (Trzecia Godzina Dnia) i wymiowała go nasza polska telewizja – wspominała Bednarz.

Niedzielny koncert to część wieloletniej tradycji parafii ewangelickiej w Czeskim Cieszynie. – Koncerty

adwentowe mają już długą tradycję. Rozwinął je mój poprzednik, ksiądz Bogusław Kokotek, a my staramy się to kontynuować – powiedział „Głosowi” pastor Marcin Piętał.

W tym roku wydarzenie miało wyjątkowy cel. – Zazwyczaj środki zbierane podczas koncertów przeznaczamy na cele charytatywne, ale tym razem sami jesteśmy w po-

Rozmowa z artystką na naszym kanale @glos.live w YouTube.

Wirus HIV nadal atakuje

Zespół Nabytego Niedoboru Odporności (AIDS) nie jest chorobą, która odeszła do lamusa. Szpital Uniwersytecki w Ostrawie zwraca uwagę na rosnącą liczbę zarażonych wirusem HIV, który chorobę wywołuje. Aktualnie placówka opiekuje się 320 osobami z pozytywnym wynikiem testu. – W zeszłym roku mieliśmy 20 nowych przypadków, w tym roku zarejestrowaliśmy już i leczymy 42 osoby – mówi Lenka Olbrechtowa, lekarka kierująca przychodnią Centrum HIV w Szpitalu Uniwersyteckim. To jedyna tego typu placówka w województwie morawsko-śląskim i jedna z ośmiu w Republice Czeskiej.

W Czechach większość zakażonych stanowią mężczyźni.

– W większości zarażają się od swych partnerów. W Czechach, w odróżnieniu od innych krajów, przenoszenie wirusa poprzez dożylnie stosowanie narkotyków jest na razie niskie. Choroba przenosi się u nas

Fot. ARC

najczęściej poprzez niechroniony stosunek płciowy – dodaje lekarka.

Chory, który w porę zgłosi się do lekarza, ma dobre rokowania.

– Ta dziedzina niezwykle szybko się rozwija. Pacjent nie pozbędzie się wprawdzie wirusa, lecz współczesna terapia jest na tyle skuteczna, że może znacząco obniżyć jego ilość w krwi i ustabilizować odporność – zwraca uwagę Olbrechtowa.

Przed 20-30 laty chorzy musieli zażywać po 18 tabletek dziennie. Obecnie wszystkie substancje czynne zawarte są w jednej pigułce, zaży-

wanej raz w ciągu dnia. Alternatywą są zastrzyki stosowane raz na dwa miesiące.

– AIDS to dopiero ostatnie stadium choroby. Jeżeli jednak pacjenci są zdiagnozowani za późno, czy też nie poddadzą się terapii, także w XXI wieku umierają na AIDS i związane z nim poważne schorzenia – ostrzega specjalistka.

W przychodni Centrum HIV Kliniki Chorób Zakaźnych Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie dwa razy w tygodniu można się bezpłatnie przetestować na obecność wirusa. (dc)

Choinki już się świecą

W wielu miejscowościach regionu rozświetlono w weekend bożonarodzeniowe choinki w miastach ruszyły także jarmarki świąteczne. Niektóre gminy łącząc rozświetlenie choinek z obchodami Świętego Mikołaja. Choinki świecą już na rynkach w Boguminie, Czeskim Cieszynie, Hawierzowie, Karwinie, Orłowej, Trzyniecu, Jabłonkowie, Cierlicku czy Suchej Górnej. Imprezy związane z zapaleniem światełek odbywały się już od piątku.

Spotkania te cieszą się na ogół dużą popularnością wśród miesz-

kańców. Rozpoczynają się z reguły od występów uczniów miejscowych podstawówek lub szkół muzycznych, popularne bywają anioły na szczudłach. Punktem kulminacyjnym bywa rozświetlenie choinki przez burmistrza lub wójta, po czym rozpoczyna się koncert gwiazdy wieczoru.

W charakterze gwiazd bywają często zapraszeni piosenkarze starszego pokolenia. W Karwinie i Orłowej wystąpił Petr Kotvald, w Jabłonkowie Václav Neckář. Ale nie zawsze to jest regułą, niektórzy samorządy zdecydowały się na młodszych wykonawców. W

Trzyniecu gościła Olga Lounowa, w Suchej Górnej Elis Mráz. W obu miejscowościach wystąpiły także zespoły PZKO: w Jabłonkowie Chór Mieszany „Melodia” z Nawsia, w Suchej „Chórek”. W Czeskim Cieszynie zdecydowano się na ciekawe połączenie: Josef Vagner wystąpił z dziecięcym chórem „Trallala” z Polskiej Szkoły Podstawowej. W Cierlicku było jeszcze inaczej – rozświetlenie choinki połączone z wystawą kronik gminnych w Domu Kultury i koncertem chóru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W.

(dc)

Pedalowali, aby pomóc

Przeszło 100 tys. koron zostanie podzielonych pomiędzy dwie bogumińskie instytucje poszkodowane przez wrześniową powódź. Pieniądze „zarobili”, pedałując na „pomarańczowych rowerach”, uczestnicy sobotniego jarmarku świątecznego. Połowę kwoty otrzyma Podstawowa Szkoła Artystyczna, drugą Centrum Rodziny „Bobeš”.

Szkoła Artystyczna wykorzysta dar na remont zalanej sali koncertowej. Centrum Rodziny, które m.in. otacza opieką rodziny zastępcze czy też organizuje kursy pływania, potrzebuje pilnie

pieniędzy, aby móc kontynuować działalność.

– Aby wznowić wszystkie nasze działania, potrzebujemy nowych mebli i dalszego wyposażenia – przyznała dyrektorka placówki Petra Kalichowa.

„Pomarańczowe rowery” to rowery stacjonarne dostosowane do możliwości fizycznych szerokiego grona osób, w tym dzieci. Fundacja ČEZ przywozi je na festiwale i inne masowe imprezy. Uczestnicy mogą własny wysiłek fizyczny zamienić na punkty, a te z kolei Fundacja ČEZ przelicza na korony. W ten sposób wspierane są różne projekty dobroczynne. (dc)

Bracia Wałachowie w »Od zera«

Bracia Adam, Mariusz i Waldemar Wałachowie będą bohaterami piątego odcinka cyklu dokumentalnego Telewizji Czeskiej pt. „Od zera” („Od nuly”). Serial składa się z sześciu części i przybliży osobistość czeskiej filantropii. Twórcy zapowiadają go słowami: „Życie i biznes rozpoczynali z pustymi rękoma. Teraz pomagają tym, którzy tego potrzebują”.

Półgodzinny odcinek poświęcony Braciom Wałachom można będzie obejrzeć na kanale ČT2 w niedzielę 8 bm. o godz. 15.00. Później będzie dostępny w Internecie w ramach iVysílání.

– Film kręcony m.in. w Bystrzycy. Opowiadamy w nim o swoich korzeniach. Pojawia się polska szkoła, po polsku rozmawiamy z jej dyrektorem. Jest także Dom Polski i cały kompleks PZKO. Być może dzięki temu widzowie gdzieś w Pradze dowiedzą się, że żyją tu jacyś Polacy – żywi nadzieję prezes Kongresu Polaków w RC Mariusz Wałach.

Adam, Mariusz i Waldemar Wałachowie, założyciele spółki Walbracium, obecnie są aktywni głównie na polu filantropii. W 2022 roku założyli fundację 3WFoundation i włożyli do niej 1,8 mld koron. (dc)

1,9

mld koron kosztował nowy ambulans zakupiony przez szpital wojewódzki w Trzyniecu. Volkswagen transporter wyposażony jest w nosze, które można ustawiać na siedmiu różnych poziomach, materac anatomiczny, czteropunktowe pasy bezpieczeństwa i inne elementy zapewniające maksymalną wygodę pacjentów. Posiada także specjalny fotel dla chorych z zawalem serca, klimatyzację, uchwyty na butle tlenu czy też system sygnalizacji, podnoszący bezpieczeństwo przewożonych osób. Karetka szpitala na Sośnie przewoży 1,4 tys. pacjentów w skali miesiąca. (dc)

W niedzielę rynek w Karwinie-Frystacie był wypełniony po same brzegi. Fot. Facebooku Karvina zje

92 powody, by ruszyć w góry

Rok 2024 dla Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” w Republice Czeskiej był niezwykle intensywny. Aż 92 wydarzenia mają na koncie turyści z Zaolzia. Łącznie wzięło w nich udział 2064 osób – podsumowano w sobotę w Domu PZKO w Gródku.

• Najaktywniejsza członkini w 2024 roku Janka Jasińska otrzymała w nagrodę bon na darmową wycieczkę autokarową.

• Wyróżnieni zostali kierownicy z 5 i więcej zorganizowanymi wycieczkami na koncje. Zdjęcia: SZYMON BRANDYS

Szymon Brandys
Licznie zgromadzonych gości, członków organizacji, w progach gródeckiego PZKO przywitała prezes koła Magdalena Ćmiel. Przypomniała przy okazji o odbywającej się w listopadzie stricte górskiej imprezie FEST Outdoor, której gościem w tym roku była legenda polskiego himalaizmu Krzysztof Wielicki.

Imponujące statystyki i zaangażowanie członków
Za pośrednictwem obszernej prezentacji zdjęć podsumowanie wszystkich zorganizowanych w

ciągu roku wycieczek przeprowadziła Wanda Farnik, wiceprezes ds. turystyki. Wśród 92 wydarzeń największą część stanowiły sobotnie wycieczki piesze – było ich aż 27. Tradycyjnych wtorkowych zorganizowano 23, tyle samo odbyło się też spacerów z „Beskidem Śląskim”. Ponadto członkowie organizacji wyjechali na 9 wycieczek autokarowych i 10 rekonesansowych, które obejmowały także Tatry Zachodnie. Wśród polskich kierowników wymienić można m.in. Nikiszowicz, Zakrzówkę w Krakowie zwany obecnie „Polskim Małedziwami” i Ogrody Kapiasa w Goczałkowicach-Zdroju. Ostatni miesiąc upłynął pod znakiem wycieczki z Węgierskiej Górki do Zwardonia, z noclegiem w schronisku PTTK Przystop pod Baraniami

Górą. Najdłuższą wyprawę z kolei stanowią tygodniowy wyjazd do Dolomitów, na który wybrało się 10 beskidowców.
– Łącznie w wycieczkach uczestniczyło 2064 osoby, co stanowi znaczny wzrost w porównaniu z 1891 uczestnikami w 2023 roku – podsumowała Farnik. Najwięcej uczestników odnotowano podczas sobotnich wycieczek – niemal 1000 osób.
Do najaktywniejszych członków należeli Janka Jasińska (54 wycieczki), Wanda Michalko (47) oraz Wanda Farnik (44). Jak przyznaje Jasińska, będąca również kronikarką towarzystwa, jej zaangażowanie wynika z potrzeby dokumentowania każdej inicjatywy, w której bierze udział: – Kronikarz nie może pisać o czymś, gdzie nie był, więc staram się

uczestniczyć jak najwięcej. To działa tak, że jak człowiek nie musi, to się z łózka nie ściągnie, a jak musi, to nawet budzik sobie nastawi i idzie.
Rola przewodników-kierowników
Przewodnicy PTTŚ odegrali kluczową rolę w organizacji wypraw. Tadeusz Farnik, prowadzący w 2024 roku aż 12 wycieczek, zdobył uznanie uczestników za profesjonalizm i humor. Wśród liderów znalazła się również Wanda Vampola, kierująca 6 wyprawami. Ponadto w gronie wyróżnionych kierowników mających na koncie pięć i więcej wycieczek znaleźli się: Martina Szotek, Wierka Piękarska, Stanisław Pawlik, Władysław Broda, Marian Sodzawiczny.

Znaczenie PTTŚ «Beskid Śląski»

Jak podkreśla Broda pochodzący z Piotrowic koło Karwiny, aktywność w ramach PTTŚ pozwala na lepsze poznanie regionu oraz integrację lokalnej społeczności. – Mam różne zainteresowania: sportowe, rowerowe, pszczelarstwo, ale turystyka była ze mną od zawsze i na emeryturze mam więcej czasu się jej poświęcać – wyjaśnił.

Organizacja jest otwarta na nowe osoby, które, jak zauważa Jasińska, często zaczynają od jednej wycieczki, by następnie stać się jej stałymi członkami i sympatykami.
Wśród zaplanowanych na przełom roku wydarzeń znajduje się tradycyjny sylwester na Filipce oraz kolejne wyznawania w postaci nowych tras i inicjatyw.

Kluboturniejem zawładnęły wieczorynki

Dom PZKO w Milikowie zamienił się w sobotni wieczór w kolorową scenę z wieczorynek. Bob i Bobek, Czerwony Kapturek, Rumcajs i Hanka (w czes. oryginalnie Manka), Krakonosz, Pszczółka Maja a nawet Spejbl i Hurvínek – to tylko niektóre z postaci, które zagościły podczas tegorocznego turnieju Klubów Młodych PZKO. Wzięło w nim udział w sumie osiemdziesięciu uczestników z dziewięciu drużyn.

Czym jest kluboturniej?

Kluboturniej to coroczne spotkanie młodzieży z Klubów Młodych Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego na Zaolziu. Każda edycja ma unikalny motyw przewodni, zwycięska drużyna przejmie organizację kolejnego wydarzenia. Rok temu w Mostach koło Jabłonkowa zwyciężyła właśnie reprezentacja Milikowa. Młodzież jako temat przewodni wybrała postacie z polskich i czeskich wieczorynek, które zdominowały zarówno quizy, jak i zabawy integracyjne.

Rywalizacja w stylu wieczorynki

Jak zdradził Jakub Haratyk, szef Klubu Młodych w Milikowie, turniej

składał się z dwóch części. – Sala została podzielona na dwie części. W jednej odbywały się quizy i zadania związane z wieczorynkami, a w drugiej: różne konkurencje i zgadywanki. To świetna okazja, żeby nie tylko sprawdzić swoją wiedzę, ale też zintegrować młodych ludzi z całego Zaolzia – wyjaśnił, poprawiając papierową czapkę Večernička.
W tym roku w turnieju wzięły udział drużyny z Bystrzycy, Będowic, Suchej Górnej, Piosku, Nawsia i Bukowca.

Stroje pełne kreatywności

Ważnym elementem turnieju były kostiumy. Drużyny prześcigały się w pomysłach, by jak najlepiej oddać ducha wieczorynek. – Czerwony Kapturek zawsze kojarzy mi się z dzieciństwem: to bajka, którą czytała mi babcia na dobranoc – opowiedziała Kamila Wróbel z Suchej Górnej. W jej drużynie znaleźli się także marynarz Popeye z charakterystyczną fajką czy Pszczółka Maja. Największe zainteresowanie wzbudziła jednak Daniel Baron i Jan Di-Giusto z Bystrzycy, którzy wyskoczyli ze swoją imprezową kreacją niczym Bob i Bobek z magicznego cylindra. – Wybraliśmy to, bo

było najmieszniejsze. Chcieliśmy, żeby nasza drużyna wyróżniała się humorem – powiedział Daniel.
Z kolei drużyna z Będowic postawiła na klasykę, wybierając m.in. Rumcajsa i Hankę. – To są postacie, które wszyscy znają i które kojarzą się z naszym dzieciństwem. Fajnie, że możemy choć na chwilę wrócić do tych wspomnień – podsumował Marek Lacko, gładząc długą brodę zbrojnika.

Region, bajki i konkurencje sprawnościowe

Turniej rozpoczął się od quizu i zadań prezentowanych na ekranie. Uczestnicy zastanawiali się m.in. na podstawie fragmentów zdjęć znanych w regionie osobistości (Karol Suszka, Helena Legowicz, Halina Młynkova), kto jest kim. Odgadywali również, gdzie znajdują się zaprezentowane obiekty, m.in. skocznie narciarskie w Nydku, mural w Żywocicach, stary cmentarz ewangelicki w Karwinie-Meksyku. Rozpoznawali też gwarowe słowa. Nie mogło oczywiście zabraknąć wielu odniesień do świata bajek i kreskówki. Przez cały czas trwania quizu drużyny miały ponadto wcielić się w rolę zaolziańskiego poety i stworzyć

• Klubowi Młodzi MK PZKO w Milikowie szefuje Jakub Haratyk, tym razem także w roli Večernička. Zdjęcia: SZYMON BRANDYS

wiersz do słów „Milików” i „Bukowiec”. A po łamigłówkach przyszedł czas na konkurencje sprawnościowe w ramach tzw. „gorolskiego triathlonu”.

Wsparcie i zaangażowanie

Organizacja wydarzenia była możliwa dzięki wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie. – Otrzymałmy pomoc na organizację i ufundowanie nagród, za co jesteśmy ogromnie wdzięczni – podkreślił prezes PZKO w Milikowie, Bogdan Szpyrc.

Nie zabrakło również zaangażowania ze strony rodziców i członków PZKO. – Mało gdzie można zobaczyć tylu młodych ludzi w Domu PZKO. Nasz Klub Młodych spisał się świetnie – zarówno w organizacji, jak i w pomaganiu w kuchni. To daje ogromny optymizm na przyszłość – dodał prezes.

Najwięcej punktów w tegorocznym „Kluboturnieju” zdobyła jedna z bystrzyckich drużyn składająca się z Teletubiśów. Zgodnie z tradycją to właśnie oni będą odpowiedzialni za organizację kolejnej edycji imprezy. (szb)

100 lat polskiej szkoły

Polska Szkoła Podstawowa w Czeskim Cieszynie świętuje w tym roku szkolnym sto lat. Jednym z wydarzeń wpisujących się w obchody jubileuszowe była czwartkowa uroczystość zorganizowana w Ośrodku Kultury „Strzelnica”. Zaproszeni zostali na nią ludzie, dzięki którym szkoła ta trwa do dziś i dobrze się jej powodzi.

• Wielkie świętowanie odbyło się w czeskokocieszyńskiej „Strzelnicy”.

• Z programem wystąpił szkolny chór „Trallala”. Zdjęcia: BEATA SCHÖNHALD

Beata Schönwald

Rok jubileuszowy rozpoczęliśmy od zmiany nazwy na Polska Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Czeskim Cieszynie, o czym chyba już wszyscy wiedzą, dzisiaj zostanie ponadto zaprezentowane nowe logo. Spotykamy się tutaj w gronie wszystkich pracowników szkoły i przedszkoli, emerytowanych nauczycieli, gości – przedstawicieli Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie i miasta Czeskiego Cieszyna, dyrektorów zaprzyjaźnionych placówek, przedstawicieli naszego stowarzyszenia rodziców Maskot, Rady Szkoły –

powiedział „Głosowi” dyrektor czeskokocieszyńskiej podstawówki Marek Grycz. Z kolei 7 czerwca szkoła chce zorganizować dużą imprezę pod nazwą Festiwal Cieszyńniaków z atrakcyjnym programem oraz z udziałem uczniów, ich rodziców, absolwentów i wszystkich osób w jakikolwiek sposób związanych ze szkołą przy ul. Havlíčka.

Część oficjalną czwartkowej uroczystości, która miała głównie charakter towarzyski, prowadziła wicedyrektorka Ewa Troszok. To ona zaprosiła na scenę Marka Grycza, który – posiłkując się oryginalnymi zapiskami z pierwszej kroniki szkolnej – przybliżył zebrany początek tej dziś już stuletniej instytucji.

Nie były one łatwe, bo jakkolwiek Walne Zgromadzenie Macierzy

Szkolnej uchwalilo jednogłośnie postulat Zarządu Głównego, by w odpowiedzi na podanie podpisane przez 150 rodziców, założyć polską szkołę ludową i wydziałową w Czeskim Cieszynie, Rada Szkolna Krajowa odrzuciła ten pomysł. Pomogło dopiero pozytywnie rozpatrzone przez ministerstwo odwołanie od tej decyzji. 1 września 1924 roku szkoła rozpoczęła więc swoją działalność, zaś w kolejnym roku szkolnym nauka odbywała się już w nowym budynku przy ul. Havlíčka. Pierwszym dyrektorem został Fryderyk Kretschmann.

– Sto lat istnienia polskiej szkoły podstawowej w Czeskim Cieszynie to świadectwo nie tylko wytrwałości, ale również głębokiego przywiązania do polskiej kultury, języ-

ka i tradycji. To miejsce jest czymś więcej niż instytucją edukacyjną, jest symbolem jedności, miejscem, gdzie wartości, jak nauka, patriotyzm i współpraca nabierają realnego kształtu. Sto lat to również czas, by wyrazić wdzięczność nauczycielom za ich zaangażowanie i pasję w przekazywaniu wiedzy, a także wszystkim tym, którzy na przestrzeni dekad troszczyli się o rozwój tej szkoły niezależnie od trudności, jakie stawała przed nimi historia. Niech ta placówka dalej trwa jako ostoja polskości i źródło inspiracji dla przyszłych pokoleń – podkreślił konsul konsul Generalnego RP w Ostrawie Stanisław Bogowski. Po jego słowach wzniesiono toast za pomyślność szkoły i odśpiewano „Sto lat”.

Uczestnicy spotkania w „Strzelnicy” obejrżeli kilkuminutową prezentację nowego logo szkoły, przygotowaną przez jego autora Marka Chmiela. Następnie zaśpiewał dla nich chór szkolny „Trallala”, który – jak zaznaczyła Ewa Troszok – pod batutą nauczycielki Beaty Brzóska zebrał już szereg znaczących nagród w kraju i za granicą. Przy fortepianie zasiadł zaś muzyk Andrzej Molin, absolwent czeskokocieszyńskiej podstawówki, by towarzyszyć chórowi, ale też zagrać kilka solowych utworów. Nieco później zaśpiewała grupa Choirrizzo z Agnieszka Bursik (z domu Branna), która też kiedyś uczęszczała do placówki przy Havlíčka.

90.

urodziny świętowała w sobotę Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Ignacego Paderewskiego w Cieszynie. Urodziny odbyły się w Teatrze im. A. Mickiewicza. – Serdeczne gratulacje z okazji tak wyjątkowego jubileuszu! Państwowa Szkoła Muzyczna to nie tylko miejsce kształcenia muzycznego, ale również przestrzeń, która przez 90 lat wzbogacała naszą kulturę i budowała tożsamość artystyczną ziemi cieszyńskiej – napisała na swoim profilu na Facebooku Janina Żagan, starosta cieszyński. (r)

Fot. MARIUSZ JASZCZUROWSKI

Promocja polskiego dziedzictwa muzycznego

Konferencję dla liderów i muzyków polonijnych zorganizowało w Cieszynie Stowarzyszenie „Kapela Lipka”. Uczestnicy z obu stron Olzy rozwijali umiejętności w zakresie śpiewu białym głosem, pracowali nad techniką oddechu i wykonywali tradycyjne pieśni Beskidu Śląskiego z akompaniamentem instrumentów ludowych.

Wydarzenie, jakie miało miejsce 18 listopada w Cieszynie, zostało zorganizowane w ramach konkursu „Silna Polonia – silna Polska. Wydarzenia polonijne w Polsce w roku 2024”, ogłoszonego przez Stowarzyszenie Odra-Niemien. Projekt został współfinansowany ze środków

Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

– Celem tej konferencji było wsparcie liderów oraz animatorów kultury polonijnej, a także promocja polskiego dziedzictwa muzycznego, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji muzycznych po obu stronach Olzy – wyjaśnia Christian Heczko ze Stowarzyszenia „Kapela Lipka”.

Podczas konferencji uczestnicy mieli okazję wziąć udział w panelach dyskusyjnych prowadzonych przez Adama Miklasza, Jana Michalika i Katarzynę Brodę-Firlę. Tematyka obejmowała zarządzanie projektami kulturalnymi, promocję dziedzictwa muzycznego oraz współpracę transgraniczną.

W trakcie warsztatów praktycznych uczestnicy rozwijali rozmaite umiejętności. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się prezentacja liry korbowej, która ukazała szerszy kontekst tradycyjnej muzyki Europy Środkowej.

– Ten projekt przyczynił się do wzmocnienia kompetencji liderów kultury polonijnej – przyznaje Christian Heczko. Dodaje, że wydarzenie było dobrą okazją do zacieśnienia współpracy międzynarodowej i promocji polskiego dziedzictwa kulturowego, a także do integracji uczestników, wymiany doświadczeń i budowania sieci kontaktów, które pozwolą na realizację kolejnych projektów w przyszłości. (kdm)

• Prezentacja liry korbowej cieszyła się szczególnym zainteresowaniem. Fot. mat. pras.

„Powodując się faktami, po pierwsze, że w Czeskim Cieszynie nie ma dla dzieci polskich ani jednej szkoły polskiej, po drugie, że działalność szkolnej poniżej lat 14 chcąc uczyć do szkół polskich w Cieszynie polskim zabraniano przechodzić przez mosty graniczne, w skutek czego dzieci te były zmuszone uczęszczać do szkół obcych, Walne Zgromadzenie Macierzy Szkolnej, które się odbyło 13 maja 1923, uchwalilo jednogłośnie w Czeskim Cieszynie założyć polską szkołą ludową i wydziałową”

Z zapisków pierwszej kroniki polskiej szkoły w Czeskim Cieszynie

W SKRÓCIE

NIE ŻYJE LUCJAN BRYCHCZY. W wieku 90 lat zmarł w nocy z niedzieli na poniedziałek Lucjan Brychczy, były znakomity piłkarz reprezentacji Polski i Legii Warszawa. Informację potwierdził w poniedziałek stołeczny klub. Brychczy z Legią czterokrotnie wywalczył tytuł mistrza kraju (1955, 1956, 1969, 1970) i czterokrotnie Puchar Polski (1955, 1956, 1964, 1966). Trzy razy był królem strzelców ekstraklasy. W reprezentacji Polski wystąpił 58 razy w oficjalnych meczach i strzelił 18 goli.

PKO EKSTRAKLASA PIŁKARSKA. 17. kolejka: Cracovia – Zagłębie Lubin 1:1, Piast Gliwice – Lech Poznań 0:0, Śląsk Wrocław – Puszcza Niepołomice 0:1, GKS Katowice – Lechia Gdańsk 2:0, Widzew Łódź – Raków Częstochowa 2:3, Korona Kielce – Górnik Zabrze 2:4, Pogoń Szczecin – Jagiellonia Białystok 1:1, Stal Mielec – Legia Warszawa 2:2; wczoraj (po zamknięciu numeru): Motor Lublin – Radomiak Radom. Lokaty: 1. Lech Poznań 38, 2. Raków Częstochowa 35, 3. Jagiellonia Białystok 34 pkt.

PŚ W SKOKACH NARCIARSKICH: 10. MIEJSCE KUBACKIEGO. Dawid Kubacki zajął dziesiąte miejsce w konkursie Pucharu Świata w skokach narciarskich w fińskiej Ruce. Zwycięzcą Niemiec Andreas Wellinger. Rozegrano tylko jedną serię, druga została w polowie przerwana z powodu zbyt silnego wiatru.

PRZEGRANY FINAŁ KAWY. Katarzyna Kawa przegrała z wyżej notowaną Egipcjaną Mayar Sherif 3:6, 6:4, 4:6 w finale tenisowego challengeru WTA na kortach ziemnych w Buenos Aires (pula nagród 115 tys. dolarów).

6. LOKATA BIATHLONISTEK W PŚ. Natalia Sidorowicz, Kamila Żuk, Anna Mąka i Joanna Jakielia zajęły w fińskim Kontiolahti szóste miejsce w pierwszej w tym sezonie Pucharu Świata w biathlonie kobiecej sztafecie 4x6 km. Zwyciężyły Szwedki, drugie były Francuzki, a trzecie Norweżki.

PŚ W ŁYŻWIARSTWIE SZYBKIM: DOBRY START POLEK. Kaja Ziomek-Nogal zwyciężyła, a Andżelika Wójcik była trzecia na dystansie 500 m podczas zawodów Pucharu Świata w łyżwiarstwie szybkim w Pekinie. Polki, także z Karoliną Bosiek w składzie, w sprincie drużynowym zajęły drugie miejsce. (Jb, PAP)

PIŁKARSKI SERWIS

Nawet 30 listopada może być gorąco w naszych szerokościach geograficznych. Wystarczy, że wpadniemy na piłkarskie derby Śląska pomiędzy Banikiem Ostrawa a MFK Karwina. Na Miejskim Stadionie w Witkowicach adrenalina ze świetnego widowiska udzieliła się wszystkim – a trzy punkty za wygraną 2:1 pozostały w Ostrawie. Dziś kolejne emocje: drużyna Karwiny zaprezentuje się na boisku Sparty Praga (19.00).

Janusz Bittmar

CHANCE LIGA

BANIK OSTRAWA – MFK KARWINA 2:1

Do przerwy: 0:1. Bramki: 64. Prekop, 89. Ewerton – 15. Vallo. **CZK:** 72. Fleišman (K).

Ostrawa: Markovič – Frydrych, Chaluš, Pojezný – Buchta (90. Rusnák), Boula, Rigo (78. Kubala), Holzer – Šin (87. Fomba), Prekop, Ewerton (90. Grygar).
Karwina: Lapeš – Vallo, Endl, Krčík, Fleišman – Boháč (67. Čavoš), Planka – Samko (90. Vecheta), Botos (73. Ayaosi), Memič (73. Ražnatović) – Ezeš.

Zgodnie z przewidywaniami jako pierwsi ruszyli do ataku gospodarze, którzy od pierwszych minut próbowali z większym lub mniejszym skutkiem narzucić Karwinie swój styl gry. Goście przetrwali wszystkie trudne chwile i sami uderzyli, już znacznie skuteczniej od Banika. W 15. minucie Vallo zamienił obrońców Banika w tyczki słomowe, kiwnął kolejno trzech ostrawskich piłkarzy, by następnie z granicy 8. metra wpakować piłkę za plecy Markoviča. Z tego szoku podopieczni Pavla Hapala długo nie potrafili się otrząsnąć, a ekipy Martina Hyskiego taki scenariusz był zaś idealny.

Banik ruszył do skomasowanego ataku na bramkę Karwiny również po zmianie stron. W 49. minucie gospodarzom nadarzyła się wymienna okazja do strzelenia wyróżniającej bramki. Po faulu w polu karnym do jedenastki ustawił się Ewerton, kłopskie uderzenie brazylijskiego kapitana Banika wylapał jednak Lapeš. W coraz bardziej adrenalinyowych derbach sędziowie rozda-

wali kartki, łagodnie spiecia po obu stronach barykady, piłkarze zaś dalej bawili widzów świetnym futbolem. W 64. minucie fani Ostrawy doczekali się w końcu wyrównującej bramki – Prekop najlepiej zorientował się w momencie przyjęcia piłki ostrawski strzelec nie znajdował się na pozycji spalonej.

Ostrawianie wyczuli szansę na rozstrzygnięcie derbów po czerwonej kartce dla kapitana Karwiny Fleišmana, od 72. minuty goście dogrywali bowiem spotkanie w dieśiątkę. Karwiniacy wrócili z dalekiej podróży od razu w 76. minucie – Šin wystawił Prekopa, a ostrawski piłkarz był bliski zdobycia swojej drugiej bramki w meczu. W sytuacji sam na sam z karwińskim golkeeperem wycelował jednak minimalnie obok słupka. Goście nastawili się w osłabieniu na kontry, po jednej z szybkich akcji zimnej krwi pod bramką Banika zabrakło Ayaosiemu. O tym, że niewykorzystane okazje lubią się mścić, przekonali się goście w 89. minucie. Po serii błędów karwińskich obrony piłka dotarła do niepilnowanego Ewertona, a kapitan Banika bez większych problemów wpakował ją do siatki – 2:1. Sędzia doliczył w derbach sześć minut do

• Piłkarze Ostrawy fetują zwycięstwo w derbach. Fot. PETER KOTALA/X Banik Ostrava

GŁOSY TRENERÓW

Martin Hyský (Karwina)

– Świetny mecz dla wszystkich. Szkoda zmarnowanych okazji, szkoda błędów przed drugim golem. Nie zatąpaliśmy się na wstępie spotkania, ale od 10. minuty zaczęliśmy grać lepiej. Pomogła nam bramka na 1:0, z drugiej strony zagrałismy zbyt pasywnie, często broniąc się desperacko. Apelowaliśmy do chłopaków, by utrzymali nerwy na wodzy, ale niestety było inaczej. Kluczowy moment, to czerwona kartka dla Fleišmana.

Pavel Hapal (Ostrawa)

– Zaliczyliśmy kapitalną drugą połowę. Najpierw z terapią szokową w postaci zmarnowanego karnego, ale potem już było znacznie lepiej. Oczywiście pojawili się grzyby, ale zagrałismy jak dobrze naoliwiona maszyna. Myślę, że widzowie nie mogli narzekać na brak wrażeń.

regulaminowego czasu gry, wynik nie uległ już jednak zmianie.

W innych meczach 17. kolejki: Bohemians – Slovácko 3:3, Teplice – Ořomuniec 1:0, Dukla Praga – Sparta Praga 1:1, Slavia Praga – Liberec 1:0, Ml. Bolesław – Hradec Kr. 3:0,

Pardubice – Cz. Budziejowice 0:0, Pilzno – Jablonec 3:2. **Lokaty:** 1. Slavia Praga 44, 2. Pilzno 36, 3. Ostrawa 30,... 8. Karwina 22 pkt. **W najbliższej kolejce:** Sparta Praga – Karwina (dziś, 19.00), Ostrawa – Slavia Praga (czwartek, 17.30).

Nie wiem, co to znaczy zarabiać ze sportu

Adrianna Sutek,
polska lekkoatletka specjalizująca się w wielobojach

Ringo ciągle żywe

W sobotę hala Gimnazjum im. Józefa Bożka w Czeskim Cieszynie zamieniła się w arenę XIV Turnieju Barbórkowego w Ringo – wydarzenia, które od lat gromadzi miłośników tej wyjątkowej gry z Zaolzia. Do zawodów w tym roku zgłosiło się 15 drużyn, najwięcej z Wędryni.

• Największym powodzeniem ringo cieszą się w Wędryni. Uczniowie polskiej szkoły podstawowej stworzyli aż 9 drużyn!

Szymon Brandys

Ringo na Zaolziu samo się promuje – zauważył główny organizator, Stanisław Franek ze Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w RC. Podkreślił, że tradycja tej gry w regionie sięga już ponad 40 lat. Początkowo zawodnicy uczestniczyli w międzynarodowych turniejach i polskich mistrzostwach, a od 15 lat organizują własny turniej, który cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem. Głównymi organizatorami są czescieszyńskie koła PZKO oraz SMP przy wsparciu Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.

Turniej jest okazją do rywalizacji na różnych poziomach zaawansowania. – Ringo to gra nietragedyczna i dostępna dla każdego – można ją rozgrywać w ogrodzie, w domu czy w szkole. Dzięki temu każdy może

spróbować swoich sił – wyjaśniał Franek w rozmowie z głos.live.

W tym roku do zawodów zgłosiło się 15 drużyn, które rywalizowały w dwóch kategoriach wiekowych: do 13 lat oraz powyżej 14 lat. Wśród uczestników wyróżniała się mocna ekipa z Polskiej Szkoły Podstawowej im. Wisławy Szymborskiej w Wędryni, prowadzona przez Mateusza Hulboja, nauczyciela wychowania fizycznego. I to właśnie drużyny z tej szkoły uplasowały się na podium w kat. do lat 13. – Ringo to świetna alternatywa dla tradycyjnych sportów, takich jak piłka nożna czy siatkówka. W naszej niewielkiej sali gimnastycznej gra ta sprawdza się znakomicie – podkreślił Hulboj, który w tegorocznej edycji wystawił aż dziewięć drużyn. W jednej z nich zagrał Adam Dyrbuš. – Sobota wprawdzie wolna, ale chciałem spróbować zagrać w ringo, ponieważ lubię też siatkówkę.

W ringo grają też uczniowie z innych stron. – Zaprośiły mnie do

jednej drużyny koleżanki z Czeskiego Cieszyna – mówił Tobiasz Byrtus z Bystrzycy. – Ten sport nie jest u mnie numerem jeden, ale każda okazja do ruchu jest dobra... a poza tym koleżankom się nie odmawia – dodał z uśmiechem uczeń Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Cz. Cieszynie.

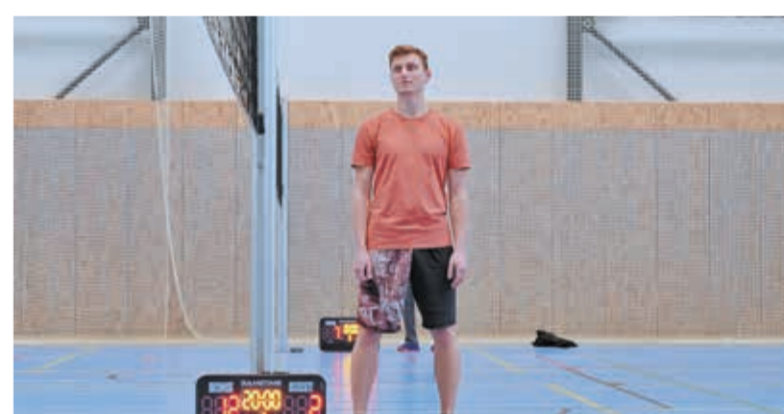
Leszek Franek, sędzia główny turnieju, gra w ringo od ponad 40 lat. Przed rozpoczęciem rozgrywek w sobotę streścił wszystkim uczestnikom podstawy tej dyscypliny. Z grą zapoznał się dzięki Włodzimierzowi Strzyżewskiemu, polskiemu szermierzowi, który w latach 70. przywoził ringo na Zaolzie. – Pierwszy raz zetknęliśmy się z ringo w 1978 roku podczas Międzynarodowych Igrzysk Sportowych Polonii – wspomina.

Gra w ringo, mimo swojej prostoty, wymaga zręczności i refleksu. – W ringo najciekawsze jest to, że trzeba grać dwiema rękami. Jeśli złapiesz krążek lewą, musisz rzucać

• Gra w ringo, mimo swojej prostoty, wymaga zręczności i refleksu.

Zdjęcie: SZYMON BRANDYS

• Stanisław Franek, jeden z organizatorów turnieju, w roli sędziego.

lewą, a jeśli prawą – rzucasz prawą. To wyróżnia tę grę na tle innych, takich jak siatkówka czy tenis, gdzie dominuje jedna ręka – dodał Leszek Franek.

Ringo, gra stworzona w 1959 roku przez Włodzimierza Strzyżewskiego, na Zaolziu znalazła wyjątkowe miejsce. Od 1973 roku funkcjonuje jako polski sport indywidualny i zespołowy, z corocznymi mistrzostwami Polski. Turniej w Czeskim Cieszynie to dowód na to, że tradycja tego sportu jest nadal żywa także po drugiej stronie granicy.

Zobaczcie więcej na naszym kanale @glos.live w serwisie YouTube!

WYNIKI

Kat. do lat 13

1. EAE* – PSP Wędrynia
2. TJV – PSP Wędrynia
3. KLD – PSP Wędrynia

*nazwy wędryńskich drużyn utworzono od pierwszych liter imion graczy

Grupa od lat 14

1. A kunia znosz – PZKO Stanisławice
2. Tobity – PZKO Czeski Cieszyń-Mosty
3. HMYZ – DH Żwirki i Wigury

NA TAFLI MALOWANE

TIPSPORT EKSTRALIGA

KARLOWE WARY – TRZYNIEC 2:3 (d)

Tercje: 1:2, 0:0, 1:0 – 0:1. **Bramki i asysty:** 3. Černoch (Plutnar, O. Beránek), 43. Šír (Koffer, Plutnar) – 2. Cienciala, 3. Čácho (Smith, Roman), 63. Kovařík (Nestrašil, Marinčin). **Trzyniec:** Kacel – Marinčin, Smith, Kundrátek, Nedomele, Adámek, Jank, Volas – M. Růžička, Nestrašil, Kovařík – Cienciala, Addamo, Daňo – Kurovský, Vrána, Teplý – Dravecky, Roman, Čácho – Sikora.

Dopiero w 24. kolejce hokeistom Trzyńca udało się wygrać na obcym

lodowisku, ale również tym razem pozostał lekki niedosyt – obrońcy tytułu zdolali bowiem wywalczyć na zachodzie Czech „tylko” dwa punkty za zwycięstwo w dogrywce. Te punkty też jednak bardzo się liczą, w sytuacji, w jakiej znajduje się na chwilę obecna trzyńciecki zespół, każde zwycięstwo jest ważne.

– Długo czekaliśmy na sukces w meczu wyjazdowym. Wszyscy cieszymy się z tego przełamania, szkoda tylko, że nie udało się doprowadzić tego spotkania do zwycięskiego końca w regulaminowym czasie gry. Były ku temu okazje, w ostatnich minutach spotkania w przeważnie liczebnej bramkarz gospodarzy popisał się jednak kapi-

talnym refleksem – skomentował mecz Jiří Raszka, drugi trener HC Stalownicy Trzyńca.

Coraz lepiej w barwach Trzyńca spisuje się napastnik Ondřej Kovařík. W piątek w zwycięskiej walce z Ořomuniec hokeista zdobył bramkę i dołączył też asystę, w niedzielę właśnie jego celne trafienie w trzeciej minucie dogrywki zapewniło gościom zwycięstwo.

– Atmosfera w zespole jest coraz lepsza. Wierzymy, że najgorsze za nami – zaznaczył Kovařík w rozmowie z dziennikarzami po niedzielnym meczu. – Dobrze, że udało mi się poskromić krążek w dosyć trudnej sytuacji, tafla nie była bowiem idealna – ocenił zwycięskie

trafienie w dogrywce starszy z braci Kovaříków.

LITWINÓW – WITKOWICE 3:2

Tercje: 0:1, 1:1, 2:0. **Bramki i asysty:** 40. Koblasa (Kaše D.), 50. Sukef (Čajkovič, Zeman), 58. Čajkovič (Sukef, Sandberg) – 5. Hladoník (Demel), 37. Kalus (Barinka, Percy). **Witkowice:** Pařík – Košťálek, Demel, Prčík, Miřuš, Kovář, Percy, Glos – Rob. Bukarts, Nellis, Zdráhal – Kalus, Hladoník, Barinka – Štrfondala, Eberle, Rička – Vehovský, Hašek, Lednický – Přibyl.

W innych meczach 24. kolejki: Pilzno – Pardubice 5:2, Ml. Bolesław

– K. Brno 4:2, Liberec – Sparta Praga 3:1, Cz. Budziejowice – Hradec Kr. 4:2, Ořomuniec – Kladno 4:1. **Lokaty:** 1. Pardubice 52, 2. Litwinów 47, 3. Ml. Bolesław 45,... 10. Witkowice 31, 11. Trzyńec 30 pkt. **W najbliższej kolejce:** Cz. Budziejowice – Witkowice (środa, 17.30), Trzyńec – Pardubice (piątek, 17.00).

II LIGA-gr. wschodnia

ŽĎÁR n. SAZAVĄ – AZ HAWIERZÓW 3:6

• Wszystko wskazuje na to, że najgorzej już za Stalownikami. Zdjęcie: ZENON KISA

Tercje: 1:2, 2:1, 0:3. **Bramki i asysty:** 4. Půža (Mlynář, P. Štěpánek), 26. Štola (Kukla), 27. Půhoný (Dušek, Machač) – 4. Šuhaj (Bednář, Klimša), 6. Klimša (Ševčík), 36. Kowalczyk (Michálek), 44. Franek (Bednář), 49. Pavlík (Čmiel, Konečný), 59. Kowalczyk (Apolenář, Čmiel). **Hawierzów:** Šimonů – Kowalczyk, Michálek, Ševčík, Tomiga, Hrachovský, Cubo, Šeurek – Šuhaj, Čmiel, Antoníček – Klimša, Bednář, Franek – Konečný, Pindel, Trvdý – Pavlík, Apolenář.

W innych meczach 23. kolejki: T. Brno – Wielkie Międzyrzecze 1:2 (k), Koprzywnica – Wyszków 4:3 (k), Opawa – H. Brod 1:2, Hodonin – N. Jiczyn 3:4 (d), Szumperk – Znojmo 2:1. **Lokaty:** 1. Hawierzów 52, 2. H. Brod 42, 3. Wał. Międzyrzecze 39 pkt. **W najbliższej kolejce:** Hawierzów – Szumperk (środa, 17.30). (Jb)

Najpierw uroczyste akcenty, potem walka o punkty. W trzyńcieckiej Werk Arenie pod kopułą stadionu zawisła w piątek koszulka z numerem 23 należąca do Jiřego Polanskiego (na zdjęciu). Były gwiazdor w przerwie meczu z Ořomuniec (3:2) w rozmowie z dziennikarzami nie krył wzruszenia z uroczystej chwili.

– Trzyńec był zawsze w mojej hierarchii na pierwszym miejscu. Rodzina o tym wiedziała i pogodziła się z tym faktem. W czasach trudnych dla wszystkich lockdownu pandemicznego pomyślałem, że to idealny czas, żeby pożegnać się z aktywną karierą – stwierdził. – Na chwilę obecną poświęcam się treningom w tenisie stołowym, bo moja córka uprawia ten sport wyczynowo. Wprawdzie nie znam się na ping pongu tak dobrze, jak na hokeju, ale robię wszystko, żeby wspierać córkę – zdradził nam Polanský. – Wiele osób zadaje mi pytanie, jaka jest recepta na przebiecie się w hokeju w młodym wieku. I zawsze odpowiadam tak samo: recepty nie ma. To kwestia połączenia kilku czynników. Talent nie wystarczy – zapewnił.

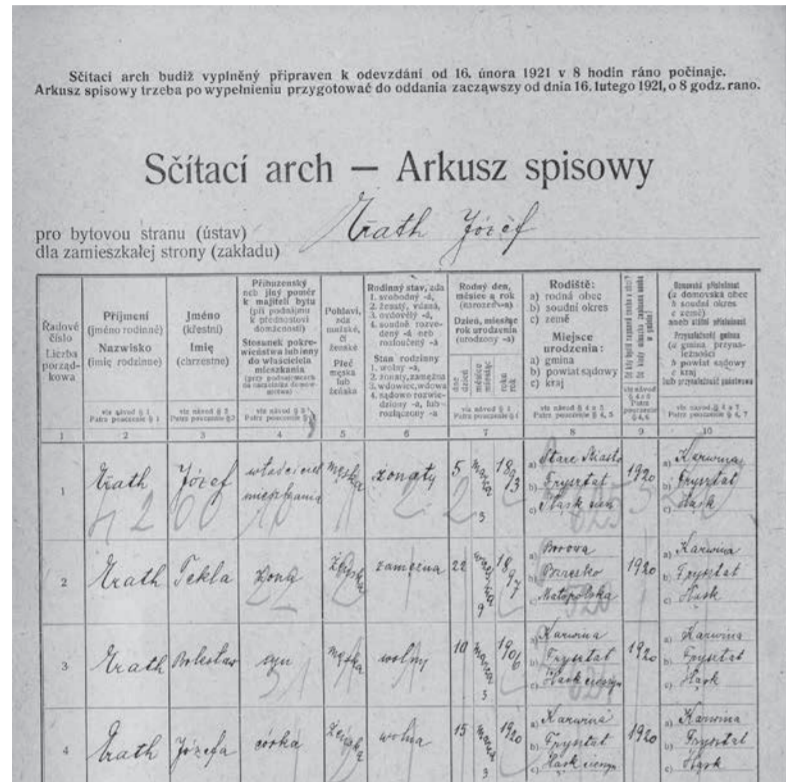

CIESZYŃSKIE RODY /247/

Michael Morys-Twarowski

Mało jest rodów na Śląsku Cieszyńskim, które pochodzą z Karyntii. Do tej nielicznej grupy zalicza się rodzina Errathów.

• Józef Errath z rodziną w arkuszu spisowym z 1921 roku. Źródło: Państwowe Archiwum Powiatowe w Karwinie.

Protoplastą śląskiej linii rodu był Ignacy Errath, urodzony 30 lipca 1862 roku w niewielkiej miejscowości St. Stefan im Gailltal w powiecie Hermagor w Karyntii.

Polski działacz społeczny

Genealogię kolejnych pokoleń śląskiej linii rodu Errathów prawdopodobnie łatwiej odtworzyć opierając się na rodzinnych dokumentach, bo dotyczą czasów stosunkowo niedawnych i z tego względu dostęp do ksiąg metrykalnych obwarowany jest ochroną danych osobowych.

Z małżeństwa Marii i Ignacego Errathów pochodzili: Józef (ur. 1893), Ignacy (ur. 1894), Barbara (ur. 1895), Jan (ur. 1897), Maria (ur. 1899), Hermina (ur. 1902), Ernest (ur. 1905), Feliks (1906-1907) i Olga (ur. 1909).

Wychowanie fizyczne kluczem do obronności

29 listopada 1929 r. odbyła się inauguracja roku akademickiego w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego. – Tempo budowy gmachu było imponujące – powiedział historyk Akademii Wychowania Fizycznego i wykładowca dr Kamil Potrzuski.

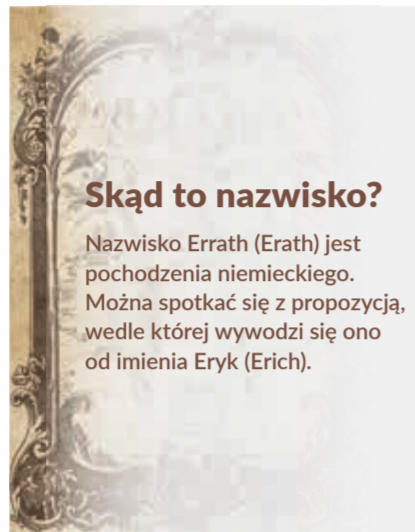
Podkreślił, że władcom należało na podnoszeniu poziomu „tężyzny fizycznej”. – Koncepcja stworzenia wyższej uczelni wychowania fizycznego narodziła się już u zarania niepodległej Rzeczypospolitej, a realnych kształtów nabrała w 1927 r. Wielkim jej zwolennikiem był marszałek Józef Piłsudski, który wielokrotnie podkreślał znaczenie wychowania fizycznego dla obronności odrodzonego państwa – stwierdził.

Sejm RP zabezpieczył środki na budowę – 5 mln na rok 1928 r.”. Jako lokalizację Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego wybrano pełne nieużytków północnego obrzeża Warszawy, tuż przy granicy Lasu Bielańskiego. Było to miejsce dawnych letnich obozów rosyjskiej armii, położone na wschód od traktu komunikacyjnego – przyszłej ulicy Marymonckiej.

rosła topole, którą oczami wyobraźni twórczej umiejscowił jako akcent dekoracyjny przyszłego głównego dziedzińca. Chodząc, upatrywaliśmy pewne drzewa jako granice i punkty kierunkowe – wspominał kierownik budowy inż. Maksymilian Dudryk.

łączył on założenia oszczędnego w formie eleganckiego modernizmu z oczekiwanymi przez władze RP cechami monumentalizmu. Główny gmach usytuowany na planie podkowy lub poziomej litery „p” mieścił pływalnie, sale wykładowe, zakłady naukowe, laboratoria, biura, trzy sale gimnastyczne, halę sportową, aulę na 240 osób, internat męski, kasyno i ambulatorium. Obok budynku znalazł się prostokątny dziedzińec o wymiarach 100 m na 75 m. Przykładem funkcjonalistycznego podejścia do projektu jest wieża, która dominuje nad obiektem. Mieściła ona jednocześnie mieszkanie dla personelu, zapasowy zbiornik wody i komin kotłowni. (PAP)

Errathowie (Erathowie)

Skąd to nazwisko?

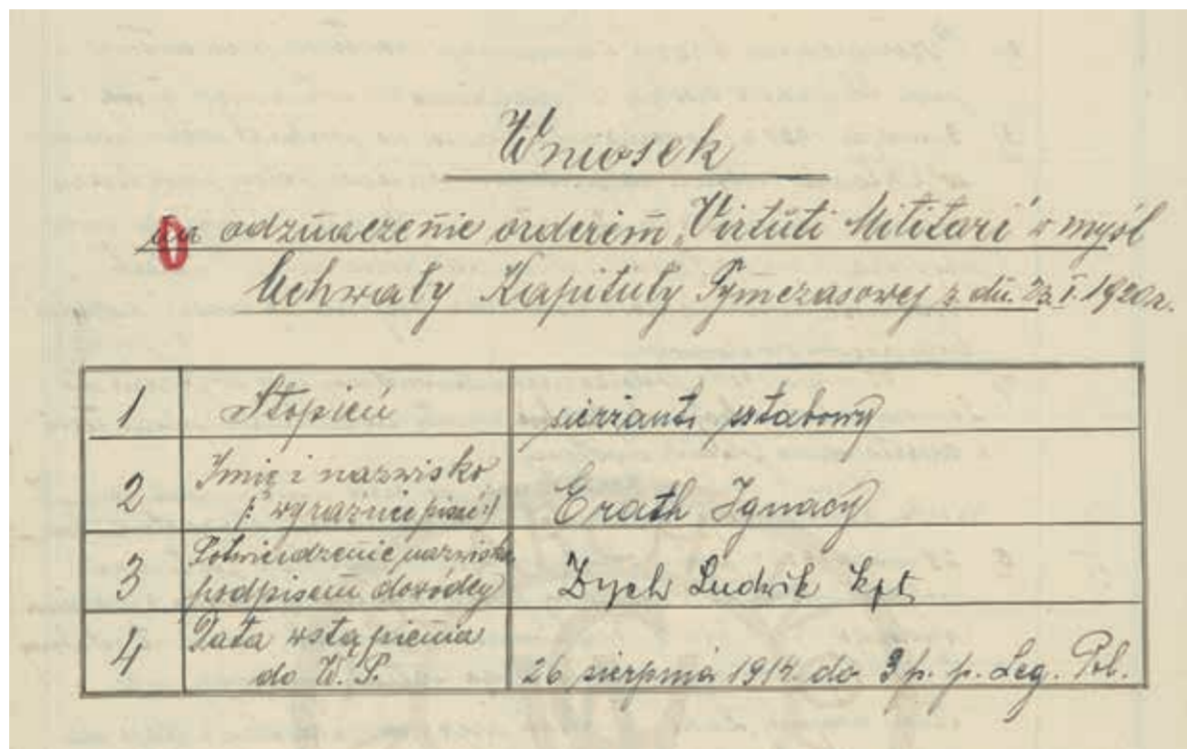
Nazwisko Errath (Erath) jest pochodzenia niemieckiego. Można spotkać się z propozycją, wedle której wywodzi się ono od imienia Erik (Erich).

Skąd ten ród?

Korzenie śląskich Errathów prowadzą do Karyntii. Spora część ksiąg metrykalnych z terenu dzisiejszej Austrii została zdigitalizowana pod adresem https://data.matricula-online.eu/de/, jest więc szansa, że odnalezienie dalszych przodków opisywanej rodziny nie będzie zbyt czasochłonne.

Gdzie doczytać?

Edward Długajczyk, „Polska konspiracja wojskowa na Śląsku Cieszyńskim w latach 1919-1920”, Katowice 2005 (krótki biogram Ignacego Erratha).

• Wniosek o odznaczenie Ignacego Erratha orderem Virtuti Militari. Źródło: Wojskowe Biuro Historyczne im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego. Fot. ARC

1962 roku, doczekał się wspomnienia pośmiertnego na łamach „Głosu Ziemi Cieszyńskiej” (1962, nr 27).

Według danych ze spisu powszechnego z 1921 roku, był żonaty z Teklą, pochodzącą z miejscowości Borowa, położonej w powiecie brzeskim w Małopolsce.

Polski legionista

Ignacy Errath (ur. 1894) po ukończeniu pięciu klas szkoły ludowej zaczął pracować w górnictwie. Był członkiem „Sokoła” i Macierzy

nie odbył – był dowódcą Tajnej Organizacji Wojskowej w Karwinie. Po podziale Śląska Cieszyńskiego mieszkał w Cieszynie (w tej części miasta, która pozostała w Polsce).

Z pewnością Ignacy Errath, jak i jego starszy brat Józef Errath, zasługują na dłuższe biografie. Być może niniejszy tekst stanie się punktem wyjścia dla opracowania takowych, a śląskich potomków Errathów zainspiruje do odkrycia bardziej odległych przodków, którzy mieszkali w Karyntii.

INFORMATOR

POLECAMY

Wystawa: Wanda Delong i memorial jej imienia. Wystawa będzie czynna w siedzibie Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, ul. Grabińska 458/33, Cz. Cieszyn, w dniach 27 listopada – 18 grudnia 2024 r., od wtorku do piątku 8.00 – 15.00.

ZAPROSZENIE. Serdecznie zapraszamy wszystkich miłośników starej Karwiny oraz znawców i sympatyków górnictwa na konferencję naukową. Górnictwo dzieciństwa Karwiny i okolicy.

Macierz zaprasza na koncert noworoczny

Szukasz prezentu dla najbliższych pod choinkę? Może zaproszenie na Koncert Noworoczny będzie dobrą rozważaniem? Macierz Ziemi Cieszyńskiej serdecznie zaprasza do zakupu, dochód ze sprzedaży biletów przekazany zostanie na rzecz zdolnej młodzieży. Może więc warto połączyć przyjemne z pożytecznym? Koncert rozpocznie się 5 stycznia 2025 roku o godzinie 18.00. W tym roku wystąpi Filharmonia Janáčka z Ostrawy. – To wyjątkowe wydarzenie łączy muzykę z misją wspierania młodych, uzdolnionych ludzi z naszego regionu. Jak co roku cały dochód z koncertu przeznaczony będzie na Fundusz Stypendialny Śląska Cieszyńskiego, który od 2002 roku wspiera edukację młodzieży z powiatu cieszyńskiego – mówi Cezary Tomiczek, prezes Macierzy Ziemi Cieszyńskiej.

(Ox.pl)

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: 07.11 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie 07.12, niedziela od godz. 19.30. POLSKIE AUDYCJE: po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz. RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYŃ – Zarząd MK PZKO Park Sikory zaprasza członków i sympatyków koła na prelekcję Janiny Hławiczki pt. „Chiny”. Widzimy się w piątek 6 grudnia o godz. 17.00 w salce nr 4 Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Cz. Cieszynie (wejście główne). MK PZKO Centrum zaprasza na jesienno-zimową biesiadę, która odbędzie się w środę 4 grudnia o godz. 16.00 w salce koła w Domu Polskim przy ul. Bożka. KARWINA – Klub Seniora „Przyjaźń” spotyka się 9 grudnia o godz. 16.00 w salce Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Przysztacie. KLUB NAUCZYCIELI EMERYTÓW w RC – Zarząd KNE zaprasza na Spotkanie Przedświąteczne, które odbędzie się w czwartek 12. 12. o godz. 10.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. Wpłata 100 koron. W programie wystąpiłi dziecięcy zespół „Cieszynianka”. Zobowiązujące zgłoszenia prosimy przesyłać do poniedziałku 9. 12. Janinie Procnar, nr komórki 723 158 041, e-mail: janinaprocnar@seznam.cz. KOCHANI BRATYSŁAWIANIE – Zapraszamy na kolejną Mikołajkową absolwentów uczelni braty-

śląskich, która odbędzie się 5. 12. o godz. 14.00 na Fojstwiu w Oldrzychowicach. Zapraszamy organizatorów. PTM – Zaprasza na kolejne, tym razem oplatkowe, spotkanie członków i sympatyków PTM 13 grudnia o godz. 16.30 w Konsulacie Generalnym RP przy ul. Blahoslavovej 4 w Ostrawie. Prosimy o jak najszybsze zgłoszenie udziału (najpóźniej do 10 grudnia), wysyłając e-maila na adres: ptmrc@atlas.cz lub SMS-a pod numer 603 744 575. Zgłoszenia bardzo ułatwią konsulatu i radzie przygotowanie spotkania. PTTS „BŚ” – Zaprasza 10 grudnia na spotkanie do „Dziupli”. Wspólnie umiły sobie czas; ma przyjąć także Mikołaja! Żeby więc wypełnić mu koszyk, mile widziane będą drobne podarunki na literę „M”, mogą być z dowolnym tekstem. Spotykamy się o godz. 15.00. Informacje 777 746 320. RODZINA KATYŃSKA w RC – Zarząd zaprasza wszystkich członków na doroczną zbiórkę członkowską, które odbędzie się w piątek 6 grudnia o godz. 10.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica” przy ul. Strzelniczej w Cz. Cieszynie. Program, catering i niespodzianki zapewnione. Dobry nastrój i nasze śpiewniki koled przywieść z sobą. Cieszymy się wspólnotą – do zobaczenia! SKRZECZOŃ – MK PZKO zaprasza na Jarmark Świąteczny i wystawę szopek bożonarodzeniowych, które odbędzie się w sobotę 7 grudnia w godz. 9.00-18.00 w Domu PZKO. Do nabycia będą ozdoby i upominki bożonarodzeniowe, stroiki świąteczne, pierniki i produkty miodowe oraz swojskie wyroby mięsne. Poczęstunek zapewniony – ciastka, gorący barszczyk i bigos. MK PZKO zaprasza na wystawę szopek bożonarodzeniowych, która będzie czynna (1 piętro) Domu PZKO w następujących dniach i godzinach: sobota 7. 12. w godz. 9.00-

18.00, niedziela i soboty 8, 14, 15, 21, 22, 29, 12. 2024. 4. i 5. 1. 2025 w godz. 9.00-11.00 i 14.00-17.00, piątki 20, 27. 12. 2024 i 3. 1. 2025 w godz. 15.00-18.00 oraz w poniedziałek 30. 12. w godz. 9.00-11.00 i 14.00-17.00. Do nabycia gorące napoje, chleb ze smalcem i drobne upominki świąteczne.

WYSTAWY

CZ. CIESZYŃ, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska: wystawy pt. „Wanda Delong i memorial jej imienia”, „Pan Profesor Józef Niemiec (1891-1974)” oraz „Zygmunt Fortunat Miłkowski, pseudonim Teodor Tomasz Jeż (1824-1915)”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00. CZ. CIESZYŃ, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: pt. „Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek”. Czynna w godzinach otwarcia budynku. CZ. CIESZYŃ, KLUB „DZIUPLA”, ul. Strzelnicza 209/28: zaprasza 5. 12. o godz. 17.00 na wernisaż wystawy Romana Dzika pt. „Muzyczne fotografie”. Czynna do 31. 1. 2025. KARWINA, GALERIA MIASTA, Rynek Masaryka 17: do 19. 1. 2025 wystawa Józefa Dronga pt. „...jak mijal czas”. Czynna: po-pt: w godz. 8.00-18.00, so i nie: w godz. 9.00-13.00. TRZYŃNIEC, MUZEUM HUTY TRZYŃNIECKIEJ I MIASTA TRZYŃNICA, Sala Wystaw, ul. Frydecka 387: do 31. 1. 2025 wystawa pt. „Szopka Trzyniecka”. Czynna: wt-pon-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. do 31. 1. 2025 wystawa fotografii Pawła Zubka pt. „W centrum uwagi Huta Trzyniecka”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. do 28. 2. 2025 wystawa pt. „Ochrona przyrody i krajobrazu w Republice Czeskiej”. Czynna: wt-

WSPOMNIENIA

Dziś, 3 grudnia 2024, mija ósma rocznica śmierci naszego Drogiego Męża, Ojca, Tęścia, Dziadka, Brata i Wujka śp. mgr. JANA MISOŁA z Trzynica-Lyzbicz

Z miłością wspominają i o cichą modlitwą proszą żona i córka z rodziny.

GL-569

Dzisiaj mija 15. rocznica, kiedy na zawsze odeszła od nas, a niedawno wspominaliśmy 101. urodziny

śp. HELENY SZCZERBOWSKIEJ z Trzynica

Z miłością i szacunkiem wspomina najbliższa rodzina.

GL-596

-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. TRZYŃNIEC, DK „Trisia”, Galeria Miasta Trzynica, Rynek Wolności 526: do 17. 1. 2025 wystawa Dominika Hlinki pt. „Science-rural fiction”. Czynna w po-pt: w godz. 8.00-16.00.

CO ZA OLZA COK „Dom Narodowy”, Galeria Ceglana, Rynek 12, Cieszyn: do 3. 1. 2025 wystawa Františka Szymczyska pt. „Tangramy”. Ekspozycja czynna: po-pt w godz. 10.00-16.00. do 31. 12. do 31. 1. 2025 wystawa fotografii Pawła Zubka pt. „W centrum uwagi Huta Trzyniecka”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. do 28. 2. 2025 wystawa pt. „Ochrona przyrody i krajobrazu w Republice Czeskiej”. Czynna: wt-

teczne i noworoczne druki okolicznościowe” z kolekcji Władysława Owczarzewskiego i Leszka Samińskiego. Czynna: po-cz: w godz. 10.00-15.00, pt: w godz. 14.00-20.00; so i nie: w godz. 12.00-18.00. MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regeera 6, Cieszyn: ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”. Wejście na ekspozycję z przewodnikiem: wt, czt i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00. ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście na ekspozycję z przewodnikiem: wt, czt i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00. WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: czynne codziennie w godz. 9.00-16.00.

PROGRAM TV

WTOREK 3 GRUDNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Akcja 38 (s.) **8.50** Ranczo 9 (s.) **9.50** Komisarz Alex (s.) **10.45** Ojciec Mateusz II (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.35** Magazyn rolnicy **13.00** Natura w Jedyne. Patagonia **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reportery **18.45** Akcja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **21.05** Na tropach przeszłości (s.) **22.05** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.10** Posłuchaj, co chcą ci powiedzieć (film dokumentalny).

TVP 2

6.10 Z historii prawosławia w Polsce **6.50** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem-Bulecką **2.0** Bartłomiej Gąsienica Józkowy **11.50** Lena na Balkanach. Adriatyk **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** M jak miłość (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.55** M jak miłość (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.30** Głina (s.) **23.35** Wojna (dramat wojenny).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Biedrusko **7.45** Dzień Dobry TVN

11.20 Kuchenne rewolucje

Popularny program kulinarny prowadzony przez Magdę Gessler. W każdym odcinku restauratorka odwiedza podupadające restauracje, by pomóc im stanąć na nogi. Analizuje problemy, zmienia menu, wystrój i wprowadza nowe standardy pracy. Po kilku tygodniach wraca, by sprawdzić efekty swoich działań. Program łączy emocje, pasję do jedzenia i kulinarne inspiracje.

Gdańsk **12.15** Ukryta prawda **14.20** Detektywi (s.) **15.20** Doradca smaku (mag.) **15.30** Ukryta prawda **16.35** Kuchenne rewolucje. Mielec **17.40** Detektywi (s.) **19.00** Fakt **19.40** Uwaga! **20.00** Doradca smaku (mag.) **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** Milionerzy (teleturniej) **21.30** Tożsamość strachu (thriller USA) **23.45** Czas na show. Drag me out.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Dlaczego ja? **11.30** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.40** Uroczyisko (s.) **20.20** 65 (film SF Kanada/USA) **22.10** Egzorcysta papieża (horror).

TVC 1

5.59 Studio **6 9.00** Magnum (s.) **9.45** Różowy romans **10.20** Wszystko-party **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Sama w domu **14.00** Zielnik **14.30** Do samego końca

15.15 Już nigdy nie zobaczysz morza

Mikrokomedie z niedawnych czasów opowiada o niesmiałym urzędniku, który pozwała innym pomiać się sobą. W pracy wykonuje wszystkie obowiązki na czas i perfekcyjnie, ale nikt tego nie docenia. Jak co roku składa wniosek o urlop w Jugosławii, lecz otrzymuje go młody, dobrze zapowiadający się kolega. Choć ukończył studia, jego syn kpi z niego, twierdząc, że to na niego, a nie zamierza brać z niego przykładu. Nawet do knajpy nie chodzi. Ostatecznie udaje przed żoną, że przynajmniej mu wyjazd do Jugosławii. Potem syn przedstawia swoją dziewczynę i oznajmia, że zamierza ją zamieszkać razem w mieszkaniu rodziców...

15.55 Magnum (s.) **16.45** Podróż po południowym Tajwanie **17.15** AZ kwiz **17.45** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Żandarmskie humoreski (s.) **21.45** Zwierciadło nienawści (film) **22.40** Komicj na piątkę **23.35** Most na Renie (film) **1.30** Ciekawostki z regionów.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.20** Tajemnice faraonów **10.15** Ostatni wielki cesarz Franciszek Józef I **11.10** Starożytnie budowle **12.10** Nie poddawaj się **12.35** Najpiękniejsze krajobrazy świata **13.25** Przygotuj nauki i techniki **13.55** Królestwo natury **14.20** Życie w warunkach ekstremalnych **15.10** Afryka z lotu ptaka **16.05** Wspaniała Ameryka **16.55** Czechi i Europa zajmują się klimatem **17.20** Piłka nożna: kwalifikacja na EURO kobiet 2025 **20.20** Amerykańskie dynastie **21.15** Delikatny Hrabal **22.10** Jeżdżący sprawiedliwości (film) **0.05** Wiadomości w czeskim i migowym **0.15** Harry Palmer: teczka Ipresse (s.) **1.05** Teleszary klub niesłyszących.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** Ogólniak z o.o. (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jedna rodzina (s.) **21.40** Comeback **22.50** FBI (s.) **23.50** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.25** M.A.S.H. (s.) **9.30** Mroczny Kraj (s.) **10.50** Castle (s.) **12.40** Agenci NCIS (s.) **14.30** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie! **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Koledzy (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dědka **22.40** Honeymoon (reality show) **23.30** Tak jest, szefie! **0.40** Policja w akcji.

ŚRODA 4 GRUDNIA

TVP 1

6.10 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta. Jak dbać o relacje w małżeństwie, mając dzieci? **8.00** Akcja 38 (s.) **8.45** Ranczo 9 (s.) **9.45** Komisarz Alex (s.) **10.45** Ojciec Mateusz II (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedyne. W krainie niedźwiedzia **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reportery **18.45** Akcja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.)

21.05 Koliber

Skąpąca słońcem Toskania, lata 70. Błogie wakacje Carrerów upływają na relaksie w rymie The Beatles, morskich kąpielach i wystawnych kolacjach. Wszystko się zmienia, gdy najstarszy syn, Marco, poznaje piękną Luisę, która na zawsze zagrości w sercu chłopaka, zmieniając losy jego całej rodziny. Przez dekady jesteśmy świadkami pełnego emocji trójkąta miłosnego między Marco, tajemniczą Francuzką (Berenice Bejo) a piękną stewardessą (Kasia Smutniak).

22.55 Suburbicon (komedia kryminalna).

TVP 2

6.25 Pożyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Adwent. Rodzina na Święta **11.50** Tańcząca ze światem - Chorwacja (mag.) **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** M jak miłość (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Przepis dnia (s.) **20.55** Na dobre i na złe (s.) **21.55** Na sygnale **23.00** Kochaj (komedia romantyczna).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Mielec **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Płońsk **12.15** Ukryta prawda **14.20** Detektywi (s.) **15.20** Doradca smaku (mag.) **15.30** Ukryta prawda **16.35** Kuchenne rewolucje. Wrocław **17.40** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **20.00** Doradca smaku (mag.) **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** Milionerzy (teleturniej) **21.30** Przynęta (thriller) **23.40** Lejdis (komedia).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Dlaczego ja? **11.30** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.40** Uroczyisko (s.) **20.10** Randka na weselu showka **22.40** Honeymoon (reality show) **23.30** Tak jest, szefie! **0.40** Policja w akcji.

TVC 1

5.59 Studio **6 9.00** Magnum (s.) **9.50** Nigdy nie zobaczysz morza **10.30** Uwaga, Milanie! **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Sama w domu **14.00** StarDance **16.10** Chwila dla piosenki **16.25** Magnum (s.) **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport

20.15 Łowca

Koprodukcyjny serial telewizyjny, który przedstawia osiem tajemniczych spraw kryminalnych z elementami thrilleru. Głównym tematem opowieści jest zło, demony wśród nas i walka z nimi. Odkrycie i schwytanie sprawcy wykracza poza możliwości standardowych metod policyjnego śledztwa. Sprawami zajmuje się łowca, grany przez Pavla Kříža, pracujący dla tajnego zakonu, który utrzymuje równowagę między dobrem a złem. Główną rolę kobiecą gra Jana Kolesárová. Serial „łowca”, w reżyserii Jiřího Stracha, tematycznie nawiązuje do udanych miniseriów „Diabelska zasadka”, „Zaginiona brama” i serialu „Labirynt”.

21.15 Właściwie nic się nie stało (s.) **21.40** 13. komnata Bary Stępanowej **22.05** Ślad Różowej Pantery (film) **23.45** Sprawy detektyw Murdocha (s.) **0.30** Me som Alice Sigmund Heráková.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Piękne kraje z lotu ptaka **9.25** Statek, który zmienił świat **10.20** Samec **11.10** Miloslav Stingl **11.25** Kobiety, wino, Hvar **11.55** Prawda o ataku na Pearl Harbor **12.45** Cuda techniki **13.35** Mega-zmiany **14.25** Artwashing **14.55** Dlaczego rozbiła się Costa Concordia? **15.40** W nowym świetle **16.00** Telewizyjny klub niesłyszących **16.30** Delikatny Hrabal **17.25** Historie ludzkie **17.35** Cuda ludzkiego geniuszu **18.25** Od zera **18.55** Bogowie i mity starej Europy **19.10** Babel **19.50** Wiadomości w czeskim i migowym **20.00** Europa z lotu ptaka **20.55** Manu i Matěj podróżują wzduż Apeninów **21.20** Bedeker **21.50** Spalone stoły (film) **23.30** Harry Palmer: teczka Ipresse (s.) **0.15** Four Lives (film).

NOVA

5.55 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.30** Jedna rodzina (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Hell's Kitchen Czechy (reality show) **21.40** Bachelor Czechy (reality show) **22.55** FBI (s.) **23.55** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.30** Koledzy (s.) **10.50** Castle (s.) **12.40** Agenci NCIS (s.) **14.30** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie! **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Bohater (s.) **21.35** Show Jana Krausa **22.35** Honeymoon (reality show) **23.20** Tak jest, szefie! **0.30** Policja w akcji.

CZWARTEK 6 GRUDNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie. Dom Braci Albertynów **8.00** Akcja 38 (mag.) **8.50** Ranczo 9 (s.) **9.45** Komisarz Alex (s.) **10.40** Ojciec Mateusz II (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyne. Mieszkańcy skandynawskich wód **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reportery **18.45** Akcja 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **21.05** Ojciec Mateusz II (s.) **22.05** Sprawa dla reportera

23.05 Katedra Notre-Dame, odrodzona z popiołów

Film dokumentalny pokazujący odbudowę katedry Notre-Dame w Paryżu po pożarze 15 kwietnia 2019 roku. Zobaczymy pracownie i same prace nad elementami z wnętrza, remont potężnych konstrukcji, plany, rysunki, komentarze i wspomnienia z tych dramatycznych chwil, gdy katedra płonęła. Pracownicy biorący udział w odbudowie opowiadają o ratowaniu i o tym, jak tajemnicza katedra wpływa na ich życie i przez to czują się zmobilizowani do jeszcze lepszej i staranniejszej pracy nad orestaurowaniem wspaniałej budowli.

15.55 Magnum (s.) **16.45** Podróż po Alasce **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Syndrom sztokholmski (film) **21.25** Bilans **21.55** Pr. dyskusyjny **22.55** Na tropie **23.20** Grantchester (s.) **0.10** Do samego końca **1.00** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Giganci natury **9.25** Cudowna Ameryka **10.15** Królestwo natury **10.45** Dlaczego rozbiła się Costa Concordia **11.30** Farma Květná **12.00** Starożytnie budowle **12.55** Samec **13.45** Cudowna planeta **14.40** Europa dziś **15.10** Windsorowie prywatnie **15.55** Kreatywne dzieła w królestwie zwierząt **16.50** Mega-zmiany **17.45** Nasze tradycje **18.15** Auto Moto Świat **18.35** Auto Moto Test **18.50** Przygotuj nauki i techniki **19.20** Czechi i Europa zajmują się klimatem **19.50** Wiadomości w czeskim i migowym **20.00** Siedem najpiękniejszych egipskich piramid **21.00** Nasze kąpiele **22.00** Kto wieciez a kto zostanie **22.25** Twoje setne urodziny **23.25** Rekwiem dla laleczki (film) **1.00** Four Lives (film).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Wrocław **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Cegłowo **12.15** Ukryta prawda **14.20** Detektywi (s.) **15.20** Doradca smaku (mag.) **15.30** Ukryta prawda **16.35** Kuchenne rewolucje **17.40** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **20.00** Doradca smaku (mag.) **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** Milionerzy (teleturniej) **21.30** Kuchenne rewolucje **22.35** To nie tak, jak myślisz, kotku (komedia polska).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Dlaczego ja? **11.30** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.30** Na ratunek **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.55** Showtime **20.15** Bohater (s.) **21.35** Show Jana Krausa **22.35** Honeymoon (reality show) **23.20** Tak jest, szefie! **0.40** Policja w akcji.

PROGRAM TV

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA – TRZYNIEC:

Pójdźmy wszyscy do stajenki (3, godz. 10.00); **▲**: Pojdmę spolu do betléma (4, godz. 10.00).

CO W KINACH

JABŁONKÓW:

Kamarádi s Papuchalkovy skály (3, godz. 17.00).

CZ. CIESZYN – Central:

Amerikánka (3, godz. 17.30); Ozi. Głos deszczowego lasu (4, godz. 16.30); Bob a Bobek ze filmu (5, godz. 16.30); Radosť na dosah (5, godz. 18.30).

HAWIERZÓW – Centrum:

Pyśna princezna (3, 4, godz. 19.30); Radosť na dosah (3, godz. 19.30); **Władca Pierścieni: Wojna Rohirimów** (5, godz. 16.00); **Vyjimečná stav** (4, godz. 19.30); **Gladiator 2** (5, godz. 19.00).

KARWINA – Centrum:

Vaiana 2 (3, godz. 17.30); Aneta (3, godz. 20.00); Poklad (4, godz. 15.00); Gru i Minionki. Pod przykrywką (4, godz. 17.30); Ojciec Roku (4, godz. 20.00); Bob a Bobek ze filmu (5, godz. 17.15); W pokoju obok (5, godz. 19.00).

KARWINA – Ex:

Wicked (5, godz. 18.00).

CIESZYN – Piast:

Vaiana 2 (3-5, godz. 15.30, 17.30); Si-mona Kosak (3-5, godz. 19.30).

CO W STREAM-IE

Extraordinary

Brytyjski serial komediowy, który oferuje świeże spojrzenie na gatunek superbohaterki.

Historia skupia się na Jen, 25-letniej kobiecie żyjącej w świecie, gdzie wszyscy dostają supermoc po ukończeniu 18. roku życia – z wyjątkiem niej. Choć czuje się outsiderką, Jen podejmuje próbę odkrycia swojego potencjału. Serial porusza tematy samoakceptacji i osobistego rozwoju, a także przedstawia ekscentrycznych bohaterów z unikalnymi mocami, jak współlokator, który potrafi

Gdzie oglądać: Disney+

SCENA POLSKA – CIESZ

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

- duże ozdobne naczynie z serwisu obiadowego lub dynastia królów
- centralne pomieszczenie w domach rzymskich
- zdrobnienie imienia Józef
- moszaw, czyli spółdzielnia rolnicza na wzgórzach Zachodniej Galilei

Wyrazy trudne lub mniej znane: AMKA

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

- chęć działania lub dzielnica Warszawy
- bardzo duża ilość, multum
- miasto we Włoszech płn.-zach.
- bóg miłości (w mitologii rzymskiej).

Wyrazy trudne lub mniej znane: LOANO

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

KWADRAT MAGICZNY

Rozwiązaniem dodatkowym jest nazwa miasta w południowo-wschodniej Polsce, w województwie małopolskim, w powiecie gorlickim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej. Leży nad rzeką Ropą, na jednym ze wzgórz Pogórza Karpackiego. Ze względu na bogatą historię często jest nazywane „perłą Podkarpacia” lub „małym Krakowem”. Bywa także określany jako „polskie Carcassonne”, z uwagi na zachowane fragmenty średniowiecznych murów miejskich oraz zabudowę...

Pionowo i poziomo jednakowo:

- małe naczynie, najczęściej z uszkiem, do picia
- miasto w środkowej części Włoch, w regionie Marche
- ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- Juan del ... (zm. 1529), pisarz hiszpański
- dzielny śmiały mężczyzna, grzyb jadalny lub taniec ukraiński.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ENCINA

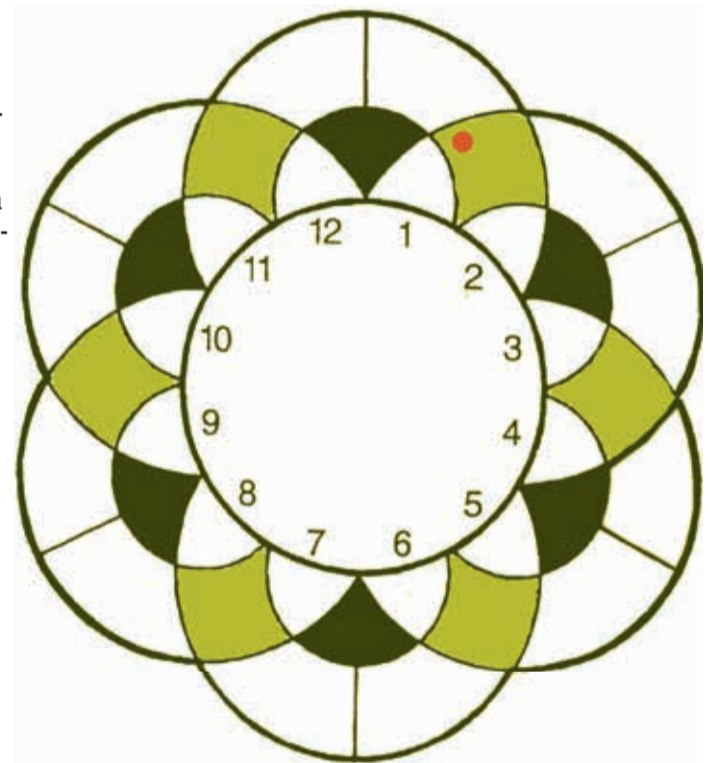
	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta na prawach powiatu we wschodniej Polsce, stolica województwa. Położone nad Bystrycą, na dwóch odmiennych obszarach. Część zachodnia ma urozmaiconą rzeźbę terenu z licznymi wązozami, dolinami i wzgórzami, zaś część wschodnia jest stosunkowo dość płaska...

- 4. najwyższy szczyt Kaukazu
- 6. miasto w USA, w stanie Iowa
- 8. obecnie Avallon, miasto w śr. Francji, Burgundia
- 10. zaleta, pozytywny lub mały plus
- 12. mrocznawo, szaro, szarawo, ciemność, mrok
- 2. imię Bohatyrowicza, niespełnionej miłości Marty Korczyńskiej, z powieści „Nad Niemnem”.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ABALLO, QUIMBY

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 13 grudnia 2024 r. Nagrodę z 19 listopada otrzymuje **Helena Bubik z Olbrachcic**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie kwadratu magicznego z 19 listopada: RYBNIK
Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 19 listopada: PARK, AUTOR, RONDO, KROK
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 19 listopada: KRAJ, RODŁO, AŁTAJ, JOJO
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 19 listopada: GDYNIA